

In de breedte verbeterd

Jaarverslag 2019, Coöperatie deA

Voorwoord

Het achtste jaarverslag alweer van Coöperatie deA. Naast alle nieuw opgewekte stroom en bespaarde energie zijn we dit jaar verhuisd. Dat was een extra project erbij, niet eens door onszelf geïnitieerd. Maar met toenemend plezier hebben we het goed afgerond, zodat we na de zomervakantie onze intrek konden nemen in het ACEC-gebouw, hartje centrum van Apeldoorn.

Kijk nog eens mee naar de gebeurtenissen van 2019 - het jaar waarin we diverse resultaten zagen. ... Nieuwe energieregisseurs aan de slag, energiecoaches opgeleid; allen al veel gevraagd door Apeldoorners. Naast duurzamere woningen, ook op weg naar een duurzame wijk

De indruk die bij ons overheerst: bij al het harde werk voor de verdere groei in nieuw gerealiseerde opwek, nu ook een steeds robuustere organisatie. Heel veel dank daarvoor!

We zijn benieuwd naar je reactie op het jaarverslag en hopen van harte dat je je herkent in het verhaal van deA in 2019.

Met energieke groet,

Michael Boddeke, Hendrik Jan van Ewijk, Paul Fluitsma, Melis Jan van Heerikhuizen, Willem Meurs, Arjan van der Plas, Jacqueline Pol, Arien Scholtens

Bestuur en directie deA,

Apeldoorn, 6 april 2020

I Inleiding en leeswijzer

Opbouw

De indeling van dit jaarverslag is conform het jaarplan 2019 waar de volgende drie pijlers voor het energiebedrijf zijn benoemd:

- A. Sterker maken van onze coöperatie.
- B. Investeren in onze eigen opwek.
- C. Verduurzamen van onze huizen en wijken.

De bouwstenen uit de eerste pijler komen aan de orde in hoofdstuk twee, de bouwstenen van de tweede pijler in hoofdstuk drie en de bouwstenen van de derde pijler worden behandeld in hoofdstuk vier. In hoofdstuk vijf staan de zaken die buiten het jaarplan vallen, hoofdstuk zes bevat het financieel jaarverslag en hoofdstuk zeven gaat over de mensen en de organisatie.

Tenslotte volgen in de bijlagen het verslag van de coöperatieraad en de verwijzing naar de verklaringen van de accountant.

Voor wie?

Dit jaarverslag schrijven we in de eerste plaats voor onze leden. Na de oprichting van Coöperatie deA in 2012 en de start van Energiebedrijf deA in 2013 bouwen we nu door aan de ontwikkeling van een gezonde coöperatie met een robuuste bedrijfsvoering.

We schrijven het ook voor onze (toekomstige) partners. Met dit verslag maken we duidelijk waar we voor staan en wat we hebben gedaan. Dit verslag is ook geschreven voor iedereen die voor deA actief is. Zij hebben rechtstreeks bijgedragen aan wat we in 2019 hebben gerealiseerd.

Onze klanten zullen we attenderen op het jaarverslag zodra dat is vastgesteld door de ALV.

Het jaarverslag gaat over 2019 en is in het eerste kwartaal van 2020 tot stand gekomen. Om die reden doen we af en toe ook verslag over het eerste kwartaal.

Leeswijzer

We schrijven voor het gemak over 'Apeldoorn'. Daarmee bedoelen we de gemeente Apeldoorn, dus inclusief de dorpen en het buitengebied.

Afwisselend gebruiken we 'deA' of 'we', daarmee bedoelen we hetzelfde. Alleen als dat relevant is, maken we onderscheid tussen Coöperatie deA en Energiebedrijf deA.

Inhoud

1	INLEIDING EN LEESWIJZER.....	3
2	STERKER MAKEN VAN ONZE COÖPERATIE.....	5
2.1	WERVEN VAN NIEUWE LEDEN	5
2.2	LEDEN KENNEN LEDEN	6
2.3	AAN DE SLAG MET DE LEDEN.....	7
2.3.1	<i>Pilot houtpellets.....</i>	7
2.3.2	<i>Werkgroep Energieopslag</i>	8
2.3.3	<i>Elektrische deelauto's.....</i>	8
2.3.4	<i>Algemene ledenvergadering (ALV)</i>	8
3	INVESTEREN IN ONZE EIGEN OPWEK.....	9
3.1	EEN NIEUW GROOT ZONNEPARK.....	9
3.1.1	<i>Zonnepark Beekbergsebroek Samen met Eneco.....</i>	9
3.1.2	<i>Zonnepark Brinkenweg Samen met de gemeente.....</i>	10
3.1.3	<i>Zonnepark Klarenbeek Samen met Energierijk Voorst en Prowind</i>	10
3.2	MINIMAAL ÉÉN EXTRA BUURTSTROOMDAK	10
3.3	EXPLOITEREN VAN ONZE HUIDIGE OPWEK & STROOM LEVEREN	11
3.3.1	<i>Exploitatie opweklocaties</i>	11
3.3.2	<i>Energielevering.....</i>	12
4	VERDUURZAMEN VAN ONZE HUIZEN EN WIJKEN.....	14
4.1	INZETTEN ENERGIECOACHES	14
4.1.1	<i>Energiecoaches</i>	14
4.1.2	<i>Samenwerkende bedrijven.....</i>	15
4.1.3	<i>Evaluatiegesprekken plus een nieuwe samenwerkingsovereenkomst</i>	15
4.1.4	<i>Steekproefsgewijze controle en nabellen</i>	15
4.2	INZETTEN VAN ENERGIEREGISSEURS	16
4.2.1	<i>Floriske van Geest.....</i>	16
4.2.2	<i>Dieuwke de Boer.....</i>	17
4.2.3	<i>Han Meurs.....</i>	17
4.3	ONTWIKKELEN WIJK EN BUURTAANPAKKEN.....	18
4.3.1	<i>Wijkaanpak De Parken.....</i>	18
4.3.2	<i>Wijkaanpak De Dreven.....</i>	18
4.3.3	<i>Ondersteuning van andere initiatieven.....</i>	19
5	OVERIG.....	20
5.1	HUISVESTING.....	20
5.2	PARTNERSCHAP MET GEMEENTE APELDOORN	20
5.3	RRE-REGELING.....	20
6	FINANCIEEL JAARVERSLAG	21
6.1	ALGEMEEN OVERZICHT	21
6.2	JAARCIJFERS 2019	21
6.2.1	<i>De financiële resultaten (Winst- en Verliesrekening).....</i>	21
6.2.2	<i>Bezittingen en verplichtingen (de Balans)</i>	22
6.3	BEGROTING 2020.....	23
7	DE MENSEN VAN DEA, ORGANISATIE.....	25
8	BIJLAGEN	27
8.1	VERSLAG VAN DE COÖPERATIERAAD OVER 2019.....	27
8.2	ACCOUNTANTSVERKLARINGEN EN FINANCIËLE RAPPORTAGE.....	28

2 Sterker maken van onze coöperatie

Speerpunt 1: Sterker maken van onze coöperatie

De energietransitie gaat iedereen raken en heeft impact in onze achtertuin en achter onze voordeur. deA als onafhankelijke coöperatie, van en voor leden, met een mooie staat van dienst kan daarin een belangrijke rol spelen. Om die rol goed waar te maken is een sterke en vitale coöperatie cruciaal.

A. Werven van nieuwe leden.

In 2019 staat het werven van nieuwe leden centraal. Er komt een nieuw verhaal rond het lidmaatschap en over deA als coöperatie. Ook andere vormen van lidmaatschap gaan we bekijken. In 2019 gaan we voor 1000 leden!

B. Leden kennen leden.

We kennen elkaar nog onvoldoende en mede daarom maken we nog te weinig gebruik van elkaar. Nu, dat willen en gaan we in 2019 veranderen.

C. Aan de slag met leden.

Als je lid bent van deA, moet je dat wel merken, met ruimte om het lidmaatschap in te vullen en vorm te geven. Er liggen sowieso mogelijkheden rond thema's als kennisdeling, houtpellets, energieopslag en deelauto's.

Het motto en uitgangspunt hier is: van, voor en door leden.

2.1 Werven van nieuwe leden

Eind 2019 telt Coöperatie deA 434 leden.

- In 2019 is de wervingsactie onder leiding van Gertine Wilders samen met Henk Laheij, Karel Marttin, Reena Badloe en Creating Heroes verder uitgewerkt. Het gaat om een tweeslag waarbij het enerzijds gaat om het werven van meer leden (de kern van onze coöperatie) en anderzijds om het creëren van een netwerk van mensen die sympathiseren met deA.
- Er is gekozen de ledenwerving in 2019 te beperken tot de doelgroepen:
 - + energieafnemers die nog geen lid zijn.
 - + bewoners die door een energiecoach zijn bezocht.
- Het 'verdubbelen van het aantal leden' en het 'bouwen van een deA supporter-netwerk' zijn beide in het jaarplan 2020 opgenomen.
- In 2019 is ook geïnvesteerd in de bestaande leden door de bezorging van een chocoladeletter "Ä" door de Fietskoeriers als dank voor het lidmaatschap.

2.2 Leden kennen leden

Leden kennen leden

Speerpunt 1
Sterker maken van onze coöperatie.

In het kort
Wij, leden van deA, kennen elkaar nog onvoldoende en mede daarom maken we nog te weinig gebruik van elkaar en daar gaan we verandering in aanbrengen.

Wie

- Arien Scholtens
- Carlien Kruijt

Financiën

- Lidmaatschapsgeld
- Aanvullende middelen

Resultaat

- 80% van de leden is gekend.

In 2019 zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd voor leden:

- Op vrijdagmiddag 4 januari een Wintermeeting bij het Woldhuis
- Op woensdagmiddag 28 augustus een Meet en Greet op de Stadsakkers.

Beide bijeenkomsten werden goed bezocht en gewaardeerd.

En op 24 januari 2020 staat de housewarming op het programma

2.3 Aan de slag met de leden

Aan de slag met de leden

Speerpunt I
 Sterker maken van onze coöperatie.

Wie
 • Carien Kruijt
 • Jacqueline Pol
 • Willem Meurs
 • Hans Wolf

Resultaat
 • Een groep van minimaal 25 actieve vrijwilligers.
 • Leden actief met het produceren van lokale houtpellets.
 • Leden actief rond kennisontwikkeling en -deling
 • Leden actief met duurzame mobiliteit.

In het kort
De leden van deA werken we aan een vitale en bruisende coöperatie.

Financiën

- Aanvullende budget
- Premie op actie

2.3.1 Pilot houtpellets

deA heeft samen met de agrarische natuurvereniging Veluwe IJsselzoom circa 6,5 ha energiebos in erfpacht van de gemeente Apeldoorn. Idee is om deze bosjes periodiek te kappen en te verwerken tot houtpellets. Het betreft een pilot. Op basis van de uitkomsten van de pilot zal beslist worden of en zo ja, op welke wijze het produceren van houtpellets een vervolg kan krijgen. Bij deze beslissing speelt ook de maatschappelijke discussie rond de inzet van biomassa als duurzame brandstof een rol.

De eerste oogst heeft in januari 2019 plaatsgevonden en heeft circa 190 m³ (60 ton) aan houtsnippers opgeleverd. Deze opbrengst is boven de verwachting! Naast deze “eigen oogst” heeft de gemeente Apeldoorn ook nog 50 m³ (15 ton) aan snippers snoeiafval gestort op de productielocatie.

Tegenvallend resultaat van de pilot

In juli is de houtpelletpers op de productielocatie afgeleverd en gestart met het produceren van houtpellets door Hans Wolf samen met een aantal vrijwilligers.

De resultaten vielen om uiteenlopende redenen tegen.

- De houtsnippers bleken in eerste instantie nog te nat, wat een goede verwerking in de weg stond. Door het afdekken met een speciaal doek is getracht de houtsnippers te drogen.
- Dat bleek onvoldoende soelaas te bieden. Om die reden is gekozen om een deel van de oogst van het energiebosje in ruil voor een deel van de snippers kunstmatig te drogen. En ook dat gaf onvoldoende verbetering.
- De houtpelletpers leverde een veel lagere productie per uur op dan op grond van de specificaties werd verwacht. Reden om met de firma waarvan we de pers huren nog eens kritisch naar de diverse instellingen te kijken. Ook dit leverde slechts een zeer geringe verbetering op.

Medio november is de pilot beëindigd omdat het resultaat duidelijk was en het doorzetten van de pilot alleen maar tot meer kosten zou leiden. In de pilot is slechts een beperkt deel van de snippers omgezet in houtpellets. Deze lokaal geproduceerde houtpellets zullen we afzetten, al was het maar om zicht te krijgen op de kwaliteit van de geproduceerde houtpellets. De resterende snippers zullen verkocht worden.

In de markt zetten van de geproduceerde pellets

Naast het produceren van houtpellets dienen de lokaal geproduceerde houtpellets ook nog lokaal afgezet/verkocht te worden. De marketing van deze lokale houtpellets is een de afstudeeropdracht voor Mike Hager, die als student op 1 september 2019 bij deA is gestart en zijn rapport tijdens het kwartaaloverleg van 17 januari 2020 heeft gepresenteerd.

2.3.2 Werkgroep Energieopslag

In 2018 is de werkgroep Energieopslag op initiatief van Renny Wijngaard gevormd en aan de slag gegaan.

- Begin februari 2019 is de werkgroep bij elkaar geweest en zijn de bevindingen uit de twee subgroepen (opslag op woning en buurniveau) gedeeld. Conclusie uit beide subgroepen is dat opslag op dit moment financieel nog niet uit kan.
- In mei heeft Michel Saakes een presentatie over “opslag op zoutbasis” aan de werkgroep en andere belangstellenden gegeven.
- De afspraak met de werkgroep om de bevindingen van de werkgroep samen te vatten en naar aanleiding daarvan een energiefacé te organiseren staat nog open.

2.3.3 Elektrische deelauto's

Op initiatief van Erik Vos willen we serieus gaan bekijken of we vanuit deA kunnen starten met elektrische deelauto's.

Amber deelauto beschikbaar voor leden van deA

- deA heeft als zakelijke gebruiker in mei 2019 een contract afgesloten bij Amber. Binnen dit contract kunnen leden van deA gebruik maken van de Amber deelauto.
- Eind 2019 zijn er 6 leden die van deze dienst gebruikmaken. In totaal is 200 keer gebruikgemaakt van de Amber-deelauto en is in totaal 8557 kilometer gereden.

En 2020..

- Per 1 februari 2020 wijzigt de tariefstructuur van Amber waardoor het gebruik in financiële zin een stuk minder aantrekkelijk wordt. Dit is één van de redenen waarom we de samenwerking met Amber waarschijnlijk zullen beëindigen. Een andere reden is dat er (zoals het zich nu laat aanzien) een beter alternatief voor handen is. Het betreft **Buurauto**, die auto's met logo van deA aanbiedt en waar de auto ook gewoon in de buurt/wijk geplaatst kan worden. De afspraken over de samenwerking met deA zijn gemaakt, maar moeten nog wel definitief gemaakt en getekend worden.

2.3.4 Algemene ledenvergadering (ALV)

Op 17 april 2019 vindt de veertiende ALV plaats en een half jaar later op 13 november de vijftiende.

De ALV van het voorjaar staat in het teken van het jaarverslag 2018: *Opgewekt besparen*.

De ALV stelt de jaarrekening 2018 vast en verleent het bestuur decharge over 2018.

Marlon de Haan is onze gastspreker die avond; deA sponsoorde haar bijdrage aan een onderzoek bij het Dutch Polar Station op Spitsbergen. Haar verhaal over haar ervaringen daar wordt zeer gewaardeerd.

In de ALV van het najaar staat Rob Weterings centraal. Hij neemt ons mee in de ontwikkeling van het Energieakkoord, waarvoor hij secretaris was van de Borgingscommissie bij de Sociaal-Economische Raad was. Daarnaast is hij voorzitter van het bewonersinitiatief bLoEm voor Beekbergen, Lieren en Oosterhuizen.

Verder hebben we ook het Jaarplan en Begroting 2020 toegelicht en zijn deze door de leden vastgesteld.

We hebben afscheid genomen van de voorzitter van de Coöperatieraad: Jos Waagmeester. Inmiddels heeft de Coöperatieraad uit haar midden Harry op 't Ende benoemd tot nieuwe voorzitter.

3 Investeren in onze eigen opwek

Speerpunt 2: Investeren in onze eigen opwek

We willen grip krijgen op onze energievoorziening. **Energie in eigen hand.** Het is belangrijk dat een substantieel deel van de toekomstige duurzame infrastructuur in eigendom komt van deA (van en voor Apeldoorn) want alleen dan hebben we straks ook wat te zeggen.

D. Een nieuw groot Zonnepark.

Zolang wind in Apeldoorn nog niet mogelijk is, zijn zonneparken de enige optie om meters te maken. Belangrijk dat we in die ontwikkeling ook een rol pakken en zonneparken coöperatief ontwikkelen, waarbij eigenaarschap en zeggenschap voorop staan.

E. Minimaal één extra Buurtstroomdak.

deA ontwikkelt voor eigen rekening en risico voor Coöperatie Buurtstroom deA. In 2019 willen we het zevende Buurtstroomdak ontwikkelen.

F. Exploiteren van onze huidige opwek & leveren van stroom.

Onze huidige opweklocaties (Zon op School, Zon voor Huur, Zonnepark Ecofactorij en Buurtstroom) blijven we exploiteren. Voor onze opgewekte stroom blijven we inzetten op meer afnemers en nieuwe afzetmogelijkheden.

3.1 Een nieuw groot Zonnepark

Een nieuw groot Zonnepark

In het kort

deA ontwikkelt een groot zonnepark waar eigendom en zeggenschap bij deA ligt.

Speerpunt 2

Investeren in onze eigen opwek.

Wie

Michiel Roemer

Financiën

- Een goede businesscase.
- Ontwikkelkosten voor eigen rekening en risico.

Resultaat

- SDE subsidie beschikbaar in 2019.
- In 2019 is inschrijven mogelijk (Project propositie is duidelijk).
- Realisatie in 2020.

Na het succes van Zonnepark Ecofactorij willen we graag aan de slag met een tweede zonnepark, waarbij eigenaarschap en zeggenschap uitgangspunt zijn.

Op dit moment hebben we de volgende ijzers in het vuur.

3.1.1 Zonnepark Beekbergsebroek | Samen met Eneco

De Beekbergsebroek is het gebied waar we destijds met windenergie aan de slag wilden. Nu windenergie op deze locatie voornamelijk niet mogelijk is, willen we kijken naar de mogelijkheden voor zonne-energie. Op 7 november 2018 hebben we een intentieverklaring met Eneco getekend voor de ontwikkeling van grootschalig zon in het gebied van de Beekbergsebroek.

In potentie is een zonnepark van maximaal 50 ha mogelijk. We richten ons nu eerst op een project van circa 20 ha. Er is een intentieovereenkomst afgesloten met een grondeigenaar in het gebied voor 10 ha, welke we willen omzetten naar een grondovereenkomst, hetgeen in 2019 overigens niet gelukt is. Het lijkt erop dat de grondeigenaar zijn handen voornamelijk vrij wenst te houden.

Op het moment dat bovengenoemde grondovereenkomst rond is, kan de volgende stap gezet worden: uitbreiding met circa 10 ha grond waarvan de gemeente eigenaar is.

3.1.2 Zonnepark Brinkenweg | Samen met de gemeente

Het zonnepark aan de Brinkenweg betreft een park van 4,5 ha dat de gemeente Apeldoorn wil ontwikkelen als eigen opweklocatie voor de verduurzaming van het eigen vastgoed. Het park is één van de vier pilotlocaties waarvoor een vergunning is afgegeven.

Vanuit deA hebben we een voorstel gedaan om dit park samen met de gemeente te ontwikkelen en op die manier invulling te geven aan de door de gemeenteraad gewenste financiële participatie. Bij geen van de vier pilotlocaties is namelijk sprake van financiële participatie!

In december 2019 heeft de gemeente een uitvraag gedaan bij drie partijen, waaronder deA, om met een voorstel te komen om samen met de gemeente het zonnepark Brinkenweg te ontwikkelen. Uitkomst van de uitvraag is dat deA de uitgekozen partij is, die samen met de gemeente dit zonnepark gaat ontwikkelen op basis van een 50/50 verhouding qua eigenaarschap/zeggenschap.

3.1.3 Zonnepark Klarenbeek | Samen met Energierijk Voorst en Prowind

In Klarenbeek heeft ontwikkelaar Prowind uit Duitsland na een stevige discussie met de buurt (verenigd in een actiecomité) vergunning gekregen voor een zonnepark van circa 13 hectare aan de Broekstraat.

Het idee van EnergieRijk Voorst en deA aan Prowind om dit park op basis van 50% eigenaarschap met Prowind te ontwikkelen, is tegen onze verwachting in, door Prowind goed ontvangen.

Een voorstel voor een samenwerkingsovereenkomst tussen deA, EnergieRijk Voorts en Prowind ligt ter bespreking bij Prowind voor. De verwachting is dat het in het eerste kwartaal van 2020 tot een getekende samenwerkingsovereenkomst komt.

3.2 Minimaal één extra Buurtstroombak

Minimaal één extra Buurtstroombak

Speerpunt 2
Investeren in onze eigen opwek.

Financiën

- Ontwikkel-fee vanuit Coöperatie Buurtstroom deA.
- Administratie-fee vanuit Coöperatie Buurtstroom deA.

Wie
Michiel Roemer

In het kort
deA ontwikkelt (voor eigen rekening en risico) en exploiteert collectieve zonnedaken op basis van de postcoderegeling in opdracht van Coöperatie Buurtstroom deA.

Resultaat 2019

- 6 energieleverende opwekinstallaties op basis van de postcoderegeling.
- 1 opwekinstallatie in ontwikkeling (Minimaal open voor werving).

Vier daken in exploitatie, twee volgen.

- **Dok Zuid**
Het dak van dok Zuid is eind september in productie gegaan. De verlate oplevering heeft er wel toe geleid dat een aantal deelnemers uiteindelijk heeft afgezien van deelname. Gelukkig zijn er nieuwe deelnemers gevonden en zijn alle StroomDelen uitgegeven. Samen met de daken van Sprengeloo, Molenmakershoek en de Vijfster zijn nu vier Buurtstroombaken in productie.
- **Het Kristal**
Voor het dak van Het Kristal dient alleen het Recht van Opstal nog getekend te worden. Op dit moment blokkeert een van de eigenaren (de tandarts) nog steeds het vestigen van het Recht van Opstal. Op 21 januari 2020 staat er een gesprek gepland met de directie van de Woonmensen en de twee nieuw ingetreden eigenaren (tandarts en snackbareigenaar). Dit beschouwen we als onze

laatste kans om een Recht van Opstal te vestigen. Mocht dit niet lukken dan dienen we ons verlies te nemen en mocht het wel lukken dan kan het zonnedak binnen 2 maanden in productie genomen worden.

- **Aruba**
Er is inmiddels voor voldoende StroomDelen ingetekend zodat ook dit project gerealiseerd kan worden. De opdracht voor de versteviging van het dak is door de eigenaar van het dak verstrekt. Er is nog geen planning ontvangen maar de voorzichtige verwachting is dat dit dak in het voorjaar 2020 in productie gaat.

Op zoek naar nieuwe daken

De doelstelling om eind 2019 zes daken op basis de postcoderoosregeling in productie te hebben, is niet gehaald en ook de doelstelling om hier minimaal één extra dak aan toe te voegen is niet gehaald. Wel heeft het kerkbestuur van de Hofstadkerk eind 2019 beslist om het dak van de kerk voor Buurtstroom beschikbaar te stellen. Voor 2020 is er dus in ieder geval een nieuw dak beschikbaar.

Stand per 13 januari 2020:

Buurtstroom	# deelnemers	Energie van deA	# StroomDelen	Status
Sprengeloo	23	23	224	In productie per juli 2018
Foenix Molenmakershoek	36	29	204	In productie per dec 2018
Het Kristal	19	14	203	Oplevering onzeker
dokZuid	45	33	330	In productie per okt 2019
Vijfster	14	8	145	In productie per juli 2019
Foenix Aruba	29	15	202	Oplevering voorjaar 2020
MFC Klarenbeek	4	1	41	Project gestopt
Totaal	170	123	1349	

3.3 Exploiteren van onze huidige opwek & stroom leveren

Exploiteren van onze huidige opwek & stroom leveren

Speerpunt 2
Investeren in onze eigen opwek.

In het kort
deA wekt met haar opwekinstallaties meer energie ruim 1 miljoen kWh per jaar op.

Wie
• Michael Boddeke & Michiel Roemer

Resultaat 2019
Positief exploitatieresultaat voor:
• Zon op School, Zon voor Huur, Zonnepark Ecofactorij en Buurtstroom
Energielevering aan meer en verschillende (laadpalen) type aansluitingen
• 1000 aansluitingen (Nu 860).

Financiën
Opbrengst uit de exploitatie

3.3.1 Exploitatie opweklocaties

Zonnepark Ecofactorij

Het Zonnepark Ecofactorij is 2100 zonnepanelen groot en geheel in eigendom van deA. De stroom van het zonnepark wordt geleverd “achter de meter” van Oosterberg, de huurder/gebruiker van het pand.

- Zonnepark Ecofactorij heeft in 2019 een zowel qua opwek als qua financieel rendement een prachtig resultaat opgeleverd. In de onderstaande tabel is dat goed zichtbaar.

Zonnepark	Opwek deel I (kWh)	Opwek deel 2 (kWh)	Opwek totaal (kWh)	Uitkering per StroomDeel
Prognose			546.000	€ 32,04
2017	190.709	306.299	497.008	€ 33,75
2018	216.978	386.623	603.601	€ 39,90
2019	205.655	353.306	558.961	€ 37,32

Zon op School

Met Zon op School heeft deA in de afgelopen jaren 17 scholen op 14 locaties van zonnepanelen voorzien. deA is eigenaar van de zonnepaneleninstallaties op 9 scholen en heeft deze in exploitatie.

- Aan alle deelnemers is in juni/juli een bericht gestuurd. In het bericht specifieke informatie over de betreffende school, ter herinnering de datum waarop uitgekeerd wordt en de vraag om wijzigingen door te geven.

Zon voor Huur

deA is eind 2019 eigenaar van de zonnepaneleninstallaties op 177 huurwoningen en heeft deze in exploitatie.

- In 2019 zijn er drie woningen (van de Woonmensen) aan Zon voor Huur toegevoegd.
- Woningcorporatie de Woonmensen beraadt zich op de vraag of in het geval van een nieuwe huurders, woningen die nog van zonnepanelen zijn voorzien alsnog van zonnepanelen moeten worden voorzien. Bovenstaande alleen voor de Zon voor Huur complexen.

3.3.2 Energielevering

De 900 grens gepasseerd!

De stand per 31 december is dat we 860 door Greenchoice (geverifieerde en verwerkte aansluitingen) voorzien van duurzame stroom uit Apeldoorn. Daarnaast zijn er nog minimaal 48 aanmeldingen die nog door Greenchoice verwerkt moeten worden. In 2019 zijn we dus de grens van 900 aansluiting gepasseerd. Ter illustratie eind 2018 stond de teller op 858.

Greenchoice

Met Greenchoice hebben we in 2019 weer een paar mooie stappen in de onze samenwerking gezet.

- *Duurzaam Dichtbij*
Greenchoice heeft voor deA het platform Duurzaam Dichtbij ontwikkeld waardoor het mogelijk is om een Apeldoornse energiebron te kiezen waar je je energie van wilt afnemen. In 2020 zal het platform ook de mogelijkheid bieden om in te schrijven voor postcoderoos- en SDE-projecten. En daarnaast staat ook de koppeling met Econobis nog op de planning.
- *Nieuwsbrieven aan Greenchoice klanten in Apeldoorn nog niet bij deA*
In oktober heeft Greenchoice al haar klanten (inclusief alle overgenomen Qurrent klanten) via een nieuwsbrief gewezen op de mogelijkheid om “over te stappen” naar deA. In november is een nieuwsbrief aan deze doelgroep gestuurd waarbij onze Energiecoaches onder de aandacht gebracht zijn.
- *Gezamenlijke nieuwsbrief aan energieafnemers van deA (Greenchoice klanten bij deA)*
In oktober is de eerste gezamenlijke nieuwsbrief van Greenchoice en deA uitgekomen speciaal voor alle mensen die energie van deA via Greenchoice ontvangen. Deze nieuwsbrief komt twee keer per jaar uit en is vooral bedoeld om de relatie met de bestaande energieafnemers te verstevigen. Veel mensen zijn zich namelijk niet meer bewust dat ze energie van deA geleverd krijgen.

Energielevering via laadpalen

Ecotap heeft samen met Allego een concessie van de provincies Overijssel en Gelderland gewonnen voor de plaatsing van 2200 laadpalen. Een van de eisen in de concessie is dat de laadpalen lokale/regionale energie leveren! In samenspraak met Greenchoice en Allego is afgesproken dat de in Apeldoorn geplaatste palen (circa 100 in 3 jaar) door deA (in samenwerking met Greenchoice) van stroom worden voorzien.

- De onthulling van de “eerste paal” heeft op 18 juli plaatsgevonden bij de laadpaal aan de Mambohof.
- Op dit moment worden naar schatting 10 laadpalen van energie van deA voorzien.

4 Verduurzamen van onze huizen en wijken

Speerpunt 3: Verduurzamen van onze huizen en wijken

Overheden zetten op dit moment stevig in op aardgasvrije wijken. Dat is een grote opgave, waarbij deA als onafhankelijke en betrouwbare organisatie (van en voor mensen) een belangrijke rol kan spelen. Een rol die we graag oppakken

- G. Inzetten energievoaches (experts & bedrijven)**
Energiecoaches leggen aan de keukentafel het eerste contact met bewoners. Dit gesprek is een belangrijke schakel in de "bewonersreis" waarmee we bewoners ondersteunen met het verduurzamen van hun woning.
- H. Inzetten van energieregisseurs**
Om de wijk in beweging te krijgen maken we gebruik van energieregisseurs.
- I. Ontwikkelen van buurt & wijkaanpakken**
Naast de ontwikkelde bewonersreis waarmee we bewoners helpen met het verduurzamen van hun woning, is er ook behoefte aan een wijkreis waarmee we een buurt of wijk helpen met het verduurzamen van de wijk of buurt.

4.1 Inzetten energievoaches

Inzetten van Energiecoaches

Speerpunt 3
Verduurzamen van onze huizen en wijken.

Wie

- Henk Schulken
- Energiecoaches

Samen met Hoom

In het kort

- Met onze bewonersreis mensen helpen met het verduurzamen van hun woning.

Financiën

- Budget vanuit de gemeente
- Aanvullende middelen

Resultaat 2019

- 100 mensen bezocht
- 25% van de mensen heeft maatregelen genomen

4.1.1 Energiecoaches

Er zijn eind 2019 24 energievoaches actief voor deA. Met alle energievoaches is een samenwerkingsovereenkomst getekend. Periodiek komen de energievoaches bij elkaar om ervaringen uit te wisselen en op onderdelen bijgespijkerd te worden.

Begin oktober 2018 is begonnen met de inzet van energievoaches. Onderstaande cijfers (tot 13 januari 2020) laten zien dat er sindsdien 244 aanvragen zijn binnengekomen, waarvan er 182 afgerond zijn.

Aanvragen Energiecoaches	
Afgezegd	17
Onderhanden	45
Uitgevoerd	182
Totaal	244

4.1.2 Samenwerkende bedrijven

Voor het uitvoeren van maatregelen zijn samenwerkingsovereenkomsten met lokale en regionale bedrijven afgesloten. Met de nu beschikbare pool van met deA samenwerkende bedrijven, kunnen in principe alle maatregelen uitgevoerd worden.

Sinds november 2018 loopt de samenwerking met de bedrijven. In totaal is 445 keer een offerte voor een maatregel aangevraagd.

Aangevraagde offertes	
Uitgezet bij bedrijf	128
Offerte uitgebracht - in overweging bij bewoner	80
Offerte niet mogelijk	74
Offerte afgewezen door bewoner	79
Opdracht verleend door bewoner	84
Eindtotaal	445

Op grond van deze cijfers bedraagt de conversie 19%.

4.1.3 Evaluatiegesprekken plus een nieuwe samenwerkingsovereenkomst

In september is met ieder bedrijf een “evaluatiegesprek” gevoerd en is ook de nieuwe samenwerkingsovereenkomst besproken. In deze nieuwe samenwerkingsovereenkomst komt ook de financiële bijdrage aan Duurzaam Huis aan de orde.

De afspraken over deze financiële bijdrage luiden als volgt:

1. Er geldt een basisvergoeding van € 500,- (ex btw) per jaar door Onderneming te betalen aan deA.
2. Naast de basisvergoeding geldt een opslag per jaar.
3. In 2019 geldt de volgende richtlijn voor de hoogte van bovengenoemde opslag (ex btw):
 - € 0,- bij een gerelateerde omzet minder dan € 25.000,-
 - € 500,- voor een gerelateerde omzet tussen de € 25.000,- en € 50.000,-
 - € 1.000,- voor een gerelateerde omzet groter dan € 50.000,-
4. Ieder jaar zal de hoogte van de opslag in onderling overleg opnieuw worden vastgesteld. Deze vaststelling is een van de onderwerpen van het evaluatiegesprek dat minimaal één keer per jaar plaatsvindt.

Bovenstaande afspraken worden in de regel als zeer redelijk ervaren.

4.1.4 Steekproefsgewijze controle en nabellen

Nabellen van bewoners

In 2019 zijn twee keer door een belteam van deA bewoners nagebeld. Naast dat het nabellen onderdeel van onze bewonersreis uitmaakt, levert het nabellen ook veel nuttige informatie op. Karel Marttin heeft de verantwoordelijkheid op zich genomen om het nabellen als structureel onderdeel van de bewoners vorm en inhoud te geven.

Steekproefsgewijze controle

In 2019 is heeft zowel een steekproefsgewijze controle plaatsgevonden op uitgebrachte isolatiemaatregelen als op geplaatste zonnepanelen. Het betrof bij beide maatregelcategorieën een steekproef bij zes adressen.

4.2 Inzetten van Energieregisseurs

Inzetten van Energieregisseurs

Speerpunt 3
Verduurzamen van onze huizen en wijken.

Wie

- Dierwke de Boer
- Han Meurs

In het kort

- Aan de slag in de wijk door de inzet van energieregisseurs.

Financiën
Budget vanuit de gemeente

Resultaat 2019

- Zichtbare resultaten door de inzet van onze energieregisseurs.
- Een nieuwe extra energieregisseur in 2019.

4.2.1 Floriske van Geest

Per 25 maart 2019 is Floriske van Geest als energieregisseur actief voor Apeldoorn Zuid.

Verskillende activiteiten

- In juli de workshop 'Koken op inductie' bij A&A keukens met chefkok Will Bonne. Niet alleen horen over de techniek, maar vooral ervaren, zien en proeven!
- In september de workshop 'De strijd aan met je energierekening' in samenwerking met Zuid doet Samen in Ons Honk. Een interactieve workshop met Ton Ceelie om je energiegebruik en bijbehorende rekening te doorgronden.
- Deelname aan het Zuiderparkfestival met een energiespel: een laagdrempelige manier om met mensen in gesprek te komen over hun stroomverbruik. Daarnaast konden kinderen -in aansluiting op het thema 'Zuid in beweging'- een windmolentje maken.
- Samen met Stimenz in buurthuis 't Vogelnest op burendag het gesprek aangaan met mensen. De Kletspot was een mooie bron van vragen om eens te kijken wat je samen met je burens en je buurt kunt doen. En dat samen dingen doen ook gewoon energie oplevert, kWh's en/of mentaal!
- In november de workshop Isoleren samen met Dierwke de Boer. Deze is goed bezocht en heeft geleid tot meerdere vervolgcacties.
- In 't Vogelnest een aantal energiesprekken. Vooralsnog loopt dit geen storm, maar blijkt met name de Zuidkrant een goed middel om toch iedere keer wel bezoekers te werven.

Pilotproject energieconciërge

Uit een woningscan van een drietal verschillende appartementen is een vervolgproject gekomen: de energieconciërge. Dit is een pilot om in de praktijk te onderzoeken op welke manier we mensen met lage inkomens het beste kunnen helpen om een lagere energierekening te realiseren.

Het doel is om de eerste praktische drempels te verwijderen en samen aan de slag te gaan zodat bewoners de voordelen kunnen ervaren om daarna de volgende stap te kunnen zetten.

Dit zullen we doen door samen met de bewoner wat energiebesparend materiaal te plaatsen in de woning (denk aan ledlampen, waterbesparende kranen e.d.) en in gesprek met de bewoners te bedenken wat de verdere mogelijkheden zijn. Het betreft klussen die normaal gesproken niet door bedrijven worden uitgevoerd en waarmee dus niet met bedrijven wordt geconcurrereerd.

Deze pilot vindt in het komende kwartaal plaats in samenwerking met de Woonmensen en de huurdersbelangenvereniging - Wij Zijn - in de appartementen aan de Fauststraat. Hierop volgend zullen er het komend jaar meerdere teams van energieconciërges door Apeldoorn Noordoost en

Zuidwest trekken om kleine energiekusjes te doen en even met de bewoners mee te denken welke mogelijkheden zij nog meer hebben om energie te besparen.

4.2.2 Dieuwke de Boer

Dieuwke de Boer is sinds 1 april 2018 als energieregisseur actief voor de Maten.
Een bloemlezing van de activiteiten van het afgelopen jaar:

- *Pilot in de Matenhoeven*
Er is een subsidie aangevraagd voor een plan om een deel van de Matenhoeven in 5 jaar van het aardgas af te koppelen. Een alternatieve duurzame warmtebron zorgt dan voor de verwarming van de woningen. De warmte wordt gehaald uit het oppervlaktewater van vijvers en sloten in de Matenhoeve. Dit noemen we ook wel 'aquathermie'. Helaas is begin juni gebleken dat de provinciale subsidie niet toegekend is. Maar er is een enthousiaste bewonersgroep opgestaan die met elkaar willen onderzoeken wat de mogelijkheden zijn. Die energie gaan we vasthouden voor wellicht nieuwe mogelijkheden in de toekomst.
- *Themabijeenkomsten en groene estafette*
Veel themabijeenkomsten over diverse onderwerpen van de gehele energietransitie. Van inductie-koken, tot het lezen van de energierekening en zonnepanelen. Daarnaast hebben we als energieregisseurs de groene estafette bedacht. Tot en met begin oktober ontving een duurzame Apeldoerner wekelijks het groene stokje.
- *Nul-op-de-meter (NOM) voorbeeldwoning*
Hoe ziet een nul-op-de-meter-woning eruit en wat moet er eigenlijk voor gebeuren? Het is (meestal) namelijk een hele verbouwing. Hogeschool Saxion een voorbeeld woning om deze reis te onderzoeken en vast te leggen, in samenwerking met de gemeente Apeldoorn. Vanuit deA zijn we betrokken geweest bij de selectie van de voorbeeld woning.

4.2.3 Han Meurs

Han Meurs is sinds 1 april 2018 als energieregisseur actief voor de bedrijventerreinen Noord en Zuid
Een bloemlezing van de activiteiten van het afgelopen jaar:

- *ERNON (Energieke Regio Noord Oost Nederland)*
De gemeente heeft in de loop van het eerste kwartaal budget vrijgemaakt voor ERNON. Hiermee worden individuele ondernemers, die een eerste stap willen zetten met het verduurzamen van hun bedrijf/bedrijfspan, financieel ondersteund. Vanwege invoering van de Informatieplicht per 1 juli 2019 zijn meerdere adviesgesprekken gevoerd. Per 5 december hebben 32% van de meldingsplichtige bedrijven zich ook daadwerkelijk bij RVO gemeld (bron OVIJ).
- *OBAN (Ondernemersvereniging Bedrijventerreinen Apeldoorn Noord)*
In het voorjaar van 2019 is door het OBAN e-team CFP gekozen om de energiescans te verzorgen. Op 11 april is het project afgetrapt in het "ondernemershuis". Inmiddels zijn bij 9 ondernemers 11 panden voorzien van een energiescan. Het project is nog niet afgerond en gezien de beperkte deelname kunnen ondernemers nog steeds van het aanbod gebruik maken. Hiervoor zal ook de komende periode regelmatig aandacht voor zijn.
- *BKA-Zuid (BedrijvenKring Apeldoorn Zuid)*
Een heel ander initiatief is het plan voor Bedrijventerrein Apeldoorn Zuid. In dit traject is het de bedoeling om met de Provinciale regeling "Stimulering energiebesparing bij bedrijven en

instellingen” de verduurzaming van dit terrein aan te pakken. Subsidieaanvraag €124.000,- bij de provincie is gehonoreerd, met co-financiering van Cleantech en Gemeente Apeldoorn. Het project zal worden uitgevoerd door CFP, dat naast de energiescan met advies over de te nemen maatregelen, ook het energielabel van het pand en de informatieplicht bij RVO ontzorgt.

4.3 Ontwikkelen wijk en buurtaanpakken

4.3.1 Wijkaanpak De Parken

De gemeente Apeldoorn heeft De Parken aangewezen als een van de vier aardgasloze pilotwijken van het programma Wijken van de Toekomst. Aanleiding voor een enthousiaste groep bewoners om aan de slag te gaan met de vraag: hoe zorgen we dat onze wijk straks geen fossiele energie meer gebruikt. Deze bewoners vormen samen met energieregisseur Albert van Dam en Michael Boddeke van deA (duurzame energiecoöperatie Apeldoorn) de Initiatiefgroep Duurzame Parken.

Van 5 naar 3 opties voor 2019

Belangrijkste opgave van het project Duurzame Parken is om een alternatief te vinden voor de huidige warmtevoorziening die nu op aardgas gebaseerd is. Eind 2019 moet het aantal alternatieve teruggebracht zijn tot drie. Vervolgens is het de bedoeling om in 2020 samen met de wijk voor één alternatief te kiezen. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat het gekozen alternatief binnen 10 jaar beschikbaar moet zijn.

In september is voor de tweede maal de Energiespecial special uitgebracht. Een uitgave van het wijkblad (huis aan huis bezorgd) geheel gewijd aan energie. In deze tweede editie van de Energiespecial worden o.a. de vijf alternatieven voor aardgas netjes in beeld gebracht plus het verhaal van het keuzeprocess.

In november is een informatieavond georganiseerd waarbij de vijf opties nader zijn toegelicht en ook het besluitvormingsproces is besproken. De avond is zeer goed bezocht door ruim 150 bewoners.

In januari 2020 wordt een peiling onder de bewoners van De Parken gehouden die het aantal verder uit te werken opties terug moet brengen naar maximaal 3.

4.3.2 Wijkaanpak De Dreven

Twee jaar geleden is door de gemeente in de wijk De Dreven (Maten) het concept Connect055 gelanceerd. Hierbij werd aan alle bewoners een digitale sleutel uitgereikt. Dat gaf helaas weinig impact. De gemeente heeft besloten om het nogmaals te proberen en deA gevraagd voor de uitvoering van het project. Het project moet leiden tot een verhoogd energiebewustzijn en uitgevoerde duurzaamheidsmaatregelen.

Arjan van der Plas is de projectmanager voor dit project. Irma de Jong doet de communicatie en is Dieuwke de Boer als energieregisseur vanzelfsprekend nauw bij het project betrokken. Verder zijn er ook een aantal energiecoaches speciaal voor dit project beschikbaar.

Op verzoek van deA is het onlinetool Connect055 op een aantal punten aangepast. Het aanbrengen van deze wijzigingen betekende een later start van het project. Het project is in november daadwerkelijk van start gegaan. Tot nu toe vallen de resultaten nog tegen.

4.3.3 Ondersteuning van andere initiatieven.

- **Homerus Energiek**
Een aantal bewoners van de Homerusstraat willen met hun straat/buurt aan de slag met het thema duurzaamheid. Ze hebben daarbij ook een beroep gedaan op deA om hen daarbij te ondersteunen. Vanuit deA hebben we o.a. een collectieve actie rond glasisolatie uitgevoerd.
- **KEN (Kerschoten Energie Neutraal)**
Voor KEN is in het najaar een isolatieactie georganiseerd en zijn een drietal energiecoaches opgeleid.

5 Overig

5.1 Huisvesting

Na 7 jaar op de Ecofactorij gehuisvest te zijn, is op vrijdag 30 augustus op gepaste wijze afscheid genomen van de mensen van Sparkling.

En per 1 september is deA gehuisvest aan in ACEC aan de Roggestraat 44. De locatie ligt mooi centraal, en bevalt prima!

5.2 Partnerschap met gemeente Apeldoorn

De gesprekken met de gemeente Apeldoorn om het partnerschap verder te verdiepen hebben geresulteerd in een voorstel vanuit deA om in 2021 te komen tot een meerjarige samenwerkingsafpraak met als belangrijk onderdeel de oprichting van een Taskforce warmte.

Een voorstel dat enthousiast is ontvangen door de toenmalige wethouder Mark Sandmann. In november is Mark Sandmann afgetreden als wethouder en de gesprekken zullen dus voortgezet worden met zijn opvolger Maarten van Vierssen.

5.3 RRE-regeling

De gemeente heeft in november een aanvraag gedaan in het kader van de RRE-subsidieregeling (Regeling Reductie Energiegebruik). deA heeft in deze aanvraag een belangrijk aandeel in de in 2020 uit te voeren werkzaamheden. Onderstaande figuur geeft de activiteiten voor deA weer, waarbij er een aantal reeds in het jaarplan (aangeduid met de rode stip met JP) waren voorzien.

Kleine maatregelen		# bewoners
E-teams met E-conciërges JP	10 energieconciërges	3200
Informatieavonden Energiewinst	6 avonden (Stadsdelen NO en ZW)	600
Collectieve inkoop acties		
Zonnepanelenacties	2 acties, 6 avonden (Stadsdelen NO en ZW)	900
Isolatieacties	2 acties, 6 avonden (Stadsdelen NO en ZW)	900
Energiecoaches JP	Keukentafelgesprekken, Hoomdossier, E-bibliotheek	500
Connect055 JP	252 De Dreven + 1040 Nieuwe wijk	800
Waterzijdig inregelen CV's	Samen met bedrijven	100
Infrarood beelden	Geanalyseerde beelden als "opwarmer"	1000
Adviesactie De Parken aardgasvrij JP	Denk spoor uit de Parkenaanpak	1000
		9000

De aanvraag is gehonoreerd, hetgeen voor 2020 een forse uitbreiding van activiteiten voor deA betekent.

6 Financieel jaarverslag

6.1 Algemeen overzicht

Het jaar 2019 financieel gezien

Financieel gezien is de uitkomst van het jaar dicht bij de begroting. Ook de financiële cijfers laten zien dat we op een breed gebied activiteiten ontplooiën; de drie speerpunten zijn er in terug te zien.

- De 'oude' projecten zijn redelijk stabiel en financieel gezien vrij goed voorspelbaar; bijvoorbeeld Zon op School, Zon voor Huur. Project Zonnepark Ecofactorij gaf dit jaar opnieuw een gunstig resultaat met een hogere kWh opbrengst en een hogere rentebonus voor de deelnemers.
- Andere activiteiten waren meer verkennend of projecten in ontwikkeling. Dat is ook nodig voor een dynamische coöperatie en energiebedrijf. Het financiële verloop is dan wat minder voorspelbaar, maar dat hoort bij ondernemen en het aanpakken van nieuwe mogelijkheden.

6.2 Jaarcijfers 2019

De onderstaande schema's met jaarcijfers zijn een samenvatting voor deA als geheel.

In de bijlage 'Accountantsverklaringen' wordt verwezen naar de jaarrekeningen opgesteld door onze accountant AACC voor Coöperatie deA en Energiebedrijf deA en geconsolideerd.

Er is tevens een Excel rapportage met de cijfers voor de Energiebedrijf, Coöperatie en geconsolideerd. Daarin zijn tevens cijfers per project opgenomen van omzet, kosten en resultaat.

Toelichting op de jaarcijfers

De overzichten geven de cijfers voor het jaar zelf en ter vergelijking de begroting van dit jaar en de resultaten van het voorafgaande jaar. Onderstaand volgt voor opmerkelijke punten een toelichting. Afzonderlijk wordt in de meest rechts kolom de begroting voor het volgende (nu lopende) jaar gegeven. Deze wordt in de volgende paragraaf toegelicht.

6.2.1 De financiële resultaten (Winst- en Verliesrekening)

Projecten

- Duurzaam Huis was niet voorzien in de begroting 2019. Het is een opdracht van de gemeente in het kader van de warmtetransitie. Deze opdracht wordt ook voor 2020 verstrekt.
- Grootchalige opwek is ontwikkelwerk voor de twee eerder genoemde PV-velden. Vooralsnog is er geen marge en wordt het geboekt als 'nog te factureren' nadat het project formeel begint.
- Bij Buurtstroom is het resultaat minder dan begroot; twee daken die in 2019 zouden zijn opgeleverd zijn vertraagd tot in 2020.
- E-team Energieconciërges komt voort uit de activiteiten van een van de energieregisseurs; het is een extra opdracht van de gemeente in samenwerking met woningcorporatie Woonmensen. Het project loopt door tot in het eerste kwartaal van 2020.
- De kosten bij Heel Apeldoorn Groen waren begroot als 'Kosten' bij de coöperatie als ledenwerving activiteiten (de actie 'de letter A'). De kosten zijn geboekt op dit project.
- De pilot Biomassa /houtpellets heeft zoals toegelicht, weinig omzet maar wel kosten gegeven.
- Van de EFRO subsidie hebben we bij de afronding nog een extra bedrag ontvangen.

Kosten

- Kosten van medewerkers, ZZP'ers en vrijwilligers zijn waar mogelijk verrekend in de projecten.
- De kosten van huisvesting, kantoorbenodigheden en telecommunicatie zijn hoger na de verhuizing naar het ACEC gebouw.
- Op de aanschaf van de inventaris is een investeringsaftrek toegepast waardoor de aanslag VpB (vennootschapsbelasting) lager uitviel.
- De post 'oprichtingskosten' betreft de opheffing van Holding deA BV in 2019.

Winst- en verliesrekening 2019	Gerealiseerd		Begroot		Begroot 2020
	2019	2019	2019	2018	
Omzet (inkomsten)					
Energielevering	€ 23.918		25.000	22.812	26.500
Zon op School / Zon voor Huur	€ 46.833		48.100	47.259	48.100
Zonnepark Ecofactorij	€ 91.800		82.882	96.938	82.882
Duurzaam Huis /Wijkaanpak	€ 95.893		39.500	22.541	159.500
Grootschalige opwek	€ 13.550				50.000
Buurtstroom deA	€ 11.310		39.700	25.202	24.400
Energieregisseurs	€ 118.461		117.989	62.520	123.988
E-team energieconciërges (RRE)	€ 10.850				240.000
Project RRE overig	-				83.000
Overige, incl. Derden, Biomassa, Deelauto	€ 12.718		21.500	27.384	6.800
Contributies van leden	€ 10.775		15.675	10.325	19.100
EFRO subsidie	€ 5.534			-	
Totaal omzet		€ 441.642	390.346	314.981	864.270
Inkopen ZoS / ZvH	€ 7.583		8.240	9.873	8.240
Inkopen Zonnepark Ecofactorij	€ 11.087		9.797	8.547	9.797
Inkopen Duurz. Hs /Wijkaanpak	€ 62.953		17.000	11.998	103.000
Inkopen Grootschalige opwek	€ 13.550				50.000
Inkopen Buurtstroom deA	€ 9.505		29.700	25.202	17.630
Inkopen Energieregisseurs	€ 113.930		112.588	59.343	118.096
E-team energieconciërges (RRE)	€ 10.850				215.000
Project RRE overig					72.200
Inkopen Overig	€ 22.420		20.500	26.193	16.300
Kostprijs van de omzet		€ 251.878	197.825	141.156	610.263
Bruto-Omzetresultaat		€ 189.764	192.521	173.825	254.007
Kosten					
Personeelskosten (ZZP vergoeding)	€ 46.107		58.215	31.088	78.625
Afschrijvingen, Voorz. Groot Onderhoud	€ 70.495		70.004	69.526	74.654
Algemene kosten (Accountant, Admin)	€ 10.373		8.584	8.596	9.895
Overige kosten	€ 17.712		18.080	10.565	26.589
Bedrijfskosten		€ 144.687	154.883	119.775	189.763
Bedrijfsresultaat		€ 45.077	37.638	54.050	64.244
Financiële kosten (rente bank, leningen)	€ -39.519		-31.637	-45.041	-31.662
Vennootschapsbelasting (latentie)	€ -335		-1.140	-1.681	-5.376
Resultaat na belastingen		€ 5.222	4.861	7.328	27.206

6.2.2 Bezittingen en verplichtingen (de Balans)

Activa

(Dit zijn de bezittingen en vorderingen van deA)

- Met eigen zelfstandige kantoorruimte in ACEC, staat voor het eerst ook Inventaris op de balans.
- De post Debiteuren is zoals gebruikelijk vrij hoog, maar met redelijk korte termijn en betrouwbare partijen als Gemeente en Greenchoice.
- De post Nog te factureren omzet betreft grotendeels Coöperatie Buurtstroom. De twee daken in ontwikkeling worden bij oplevering in 2020 gefactureerd.

Passiva

(Dit betreft eigen vermogen, de verplichtingen en nog te betalen bedragen)

- Nog te betalen kosten is ieder jaar een grote post: dit omvat de terugbetaling en rente /bonus aan de deelnemers van Zonnepark Ecofactorij; geboekt in december, uitbetaald in januari.

[De tabel met de Balans staat op de volgende bladzijde.]

6.3 Begroting 2020

Bij het Jaarplan 2020, vastgesteld in de ALV van november 2019, is ook de begroting 2020 vastgelegd. Er zijn echter enkele ontwikkelingen waardoor de begroting vrij ingrijpend is veranderd. Op basis van de eerder vastgestelde begroting zijn we door alle posten gegaan en hebben we een nieuwe begroting 2020 opgesteld. De belangrijkste punten om te melden zijn de volgende:

Projecten

- De belangrijkste verandering sinds november is het RRE project (“Regeling Reductie Energiegebruik”). Dat is voor deA een groot project dat we doen voor de gemeente. Dit is voor ons een heel passend project, gezien onze doelstelling, wijze van organisatie en inzet van mensen, expertise en lokale inbedding. De omvang maakte een nieuwe begroting noodzakelijk.
- Voor het RRE project is een subsidieaanvraag met de titel “deA helpt huiseigenaren met energiebesparing” voor €407.000 gedaan bij de gemeente. In de begroting is dit iets te hoog ingeschat op €468.000 extra omzet; het verschil is echter vooral materiaal (‘throughput’), zodat er geen effect op het resultaat is.
- De ontwikkelingen rond deelname aan twee PV-velden met zonnepanelen is nu concreter dan in november. De begroting is voor het ontwikkelwerk dat pas later wordt gefactureerd.
- Eind 2020 wordt de eerste tranche €18.150 van de Zoncertificaten afgelost (Zon op School).

Organisatie

- Door de omvang van met name het RRE project, zijn in de organisatie aanpassingen gemaakt. Dit is al in 2019 ingezet, maar volledig zichtbaar in deze nieuwe begroting voor 2020. Dit betreft met name het inzetten van meer betaalde krachten en de uitbreiding van huisvesting die in oktober 2019 al is gerealiseerd.
- Door deze ontwikkelingen is het beleid dat al een tijd in discussie is rond mensinzet nu concreet toegepast. Voor reguliere activiteiten zetten we mensen het liefst in op een arbeidscontract en niet op ZZP-basis. Door de nu nog bestaande onzekerheden, zijn dit vooralsnog jaarcontracten.

Vooruitblik (naar aanleiding van de coronacrisis)

Door de corona-crisis staan verschillende activiteiten ‘on hold’. Dit raakt vooral het RRE project, waar we ons als organisatie deels op hebben aangepast, en project Duurzaam Huis.

De omstandigheden maken met name huiskamergesprekken en informatieavonden moeilijk.

We vangen dit vooralsnog zo goed mogelijk op. We communiceren overleggen nu meer met telefoon en online vergaderingen. We denken dat we de komende maanden informatieavonden e.d. moeten opvangen met brieven, brochures en andere communicatievormen zonder fysiek contact.

Het RRE project is door de belangrijke plaats die het in de begroting inneemt, het belangrijkste risico. We verwachten echter zonder meer dat dit project door gaat en dat we in de rest van het jaar de doelstelling en resultaten waar kunnen maken.

RRE is een rijkssubsidiereregeling die wordt uitgevoerd door de gemeentes. Het drukt dus niet direct op het gemeentebudget.

Verder blijven energiebesparing en de warmtetransitie ook in deze omstandigheden voor de overheid een belangrijke prioriteit.

Balans per 31 december 2019		Gerealiseerd	Begroot		Begroot
		2019	2019	2018	2020
Activa					
Vaste activa					
Zonnepanelen ZoS / ZvH	€ 341.713		352.976	361.420	333.269
Zonnepanelen Zonnepark Ecofactorij (ZpE)	€ 493.164		493.166	533.422	452.908
Fruytierschool lening u.g., Buurtstroom 'All incl.'	€ 18.043		18.095	23.087	13.051
Inventaris deA	€ 12.405				17.755
		€ 865.325	864.237	917.929	816.983
Liquide middelen					
Rabobank, betaal- en spaarrekeningen		€ 269.714	224.830	208.049	248.041
Vlottende activa					
Vorderingen (Debiteuren, overig, BTW)	€ 86.656		116.884	121.986	127.156
Vennootschapsbelasting	€ 3.058		2.253	3.393	-2.318
		€ 89.714	119.137	125.379	124.838
Totaal activa		€ 1.224.753	1.208.204	1.251.357	1.189.862
Passiva					
Eigen vermogen					
Ledenkapitaal, 1770 participaties (2017: 1707)	€ 94.200		100.500	88.500	112.400
Overige reserves (resultaat t/m boekjaar)	€ 18.514		18.152	13.291	45.720
		€ 112.714	118.652	101.791	158.120
Participatief vermogen					
Zoncertificaten (ZoS), Zondelen (ZpE)		€ 698.286	698.285	742.229	632.562
Garantievermogen					
		€ 811.000	816.937	844.020	790.682
Voorzieningen					
Voorzieningen groot onderhoud		€ 28.202	28.200	20.897	35.506
Langlopende schulden					
Duurzaamheidslening (ZvH)		€ 229.415	228.624	251.334	209.000
Kortlopende schulden					
Aflossingsverplichting in 2020 (Duurz.h)	€ 21.910		22.700	23.365	20.450
Crediteuren, nog te betalen, accountant	€ 134.225		111.742	111.742	134.225
		€ 156.135	134.442	135.107	154.675
Totaal passiva		€ 1.224.752	1.208.203	1.251.358	1.189.863

7 De mensen van deA, Organisatie

Wijzigingen

Per 1 januari 2020 zijn

- Friedl Marttin voor 12 uur per week,
 - Serge Pleune voor 32 uur per week en
 - Irma de Jong voor 12 uur per week,
- in dienst getreden bij deA op een jaarcontract.

Huidige bezetting

(In alfabetische volgorde)

Naam	Aandachtsgebieden	“Contract”
Adèle Reiss	Energiecoach	Vrijwilliger
Arjan van der Plas	Energiecoach, Projectleider De Dreven	Vrijwilliger
Bart Dik	Energiecoach	Vrijwilliger
Carien Kruijt	Divers.	Vrijwilliger (2 dagdelen/week)
Carola Hoogland	Zon op School, Energiespel	Vrijwilliger
Cor Westrik	Energiecoach	Vrijwilliger
Dieuwke de Boer,	Energieregisseur De Maten	Opdracht vanuit de gemeente
Emiel van Est	Energiecoach	Vrijwilliger
Erik Vos	Elektrisch vervoer	Vrijwilliger
Floriske van Geest	Energieregisseur Apeldoorn Zuid	Opdracht vanuit de gemeente
Friedl Marttin	Officemedewerker	Betaald voor 12 uur/week (In dienst)
Gerard Tromp	Energiecoach	Vrijwilliger
Gert Jan Schut	Energiecoach	Vrijwilliger
Gertine Wilders	Marketing & communicatie	Betaald voor 1 dag/week (ZZP)
Han Meurs	Energieregisseur Bedrijventerreinen	Opdracht vanuit de gemeente
Hans Drost	Energiecoach	Vrijwilliger
Hans Kok	Energiecoach	Vrijwilliger
Hans Wolf	Inzet lokale biomassa	Vrijwilliger
Heleen Mulderij	Officemanager- Energiecoach	Betaald voor 20 uur/week (In dienst)
Henk Laheij	Energiecoach	Vrijwilliger
Henk Schukken	Coördinatie bewonersreis	Vrijwilliger
Hugo Diddens	Energiecoach	Vrijwilliger
Irma de Jong	Communicatiemedewerker	Betaald voor 12 uur/week (In dienst)
Jan Baarveld	Energiecoach	Vrijwilliger
Jan Iepma	Energiecoach	Vrijwilliger
Jeron Ponslijn	Ontwerp	Betaald op opdrachtbasis/vrijwillig
Jessie Bijland	Instagram	Vrijwilliger
Jim van Wingerden	Energiecoach	Vrijwilliger
Johan Fuit	Energiecoach	Vrijwilliger
John Bernard	Contactpersoon MBO/HBO	Vrijwilliger
John Maes	Energiecoach	Vrijwilliger
Karel Marttin	Contactpersoon MBO/HBO	Vrijwilliger
Lodewijn Versluis	Energiecoach	Vrijwilliger
Marcel van de Maal	Zon op School, Energiebesparing	Betaald op projectbasis (ZZP)

Marieke Gorkink	Divers	Vrijwilliger
Michael Boddeke	Directie	Betaald voor 2,5 dag/week (ZZP)
Michiel Roemer	Zonnepark Ecofactorij en Buurtstroom.	Bezoldigd op projectbasis (ZZP)
Nico Koster	Energiecoach	Vrijwilliger
Paul Melis	Energiecoach	Vrijwilliger
Rik te Koppele	Energiecoach	Vrijwilliger
Serge Pleune	Medewerker ICT	Betaald voor 32 uur/week (In dienst)
Thom Vleeskruyer	Energiecoach	Vrijwilliger
Willem Richter	Energiecoach	Vrijwilliger
Yvonne Nieuwpoort	Energiecoach	Vrijwilliger

8 Bijlagen

8.1 Verslag van de Coöperatieraad over 2019

Activiteiten CR in 2019

De CR heeft haar statutaire taken ook in 2019 weer uitgevoerd: gevraagd en ongevraagd advies geven aan het Bestuur en controle van de jaarstukken. We hebben in 2019 als CR een aantal keren vergaderd met het Bestuur. Daarbij hebben we gesproken over het functioneren van de coöperatie, het energiebedrijf, de leden en de participanten, de projecten en de financiën. Diverse thema's zijn daarbij aan de orde gekomen, zoals het werken met zzp'ers of mensen in dienstverband, ambities van coöperatie, aandacht voor groei in ledenaantal, etc. We kwamen tot de conclusie dat deA zich tot een volwassen organisatie heeft ontwikkeld en het Bestuur zijn zaken goed voor elkaar heeft. We kijken dan ook met vertrouwen naar de toekomst.

Nut en Rol CR

Daarnaast heeft de CR zich in 2019 en ook een deel van 2020 beraden over haar nut en rol binnen de huidige context van deA. De CR is niet bedoeld als "schaduw-bestuur", dus welke toegevoegde waarde zien wij voor de CR?

Wij zien de volgende taken voor onszelf:

1. Onze formele opdracht (statuten): toezicht op beleid en handelingen van het bestuur, gevraagd en ongevraagd advies, controle van de jaarrekening en het jaarverslag.
2. En daarnaast
 - a. Coöperatief geweten: nadenken en meedenken over wat onze missie is.
 - b. Toetsen & Bouwen: meedenken met het Bestuur over het vertalen van onze missie naar concrete plannen.
 - c. Samen werken: actief meedenken met het Bestuur tijdens het opstellen, tussentijdse evaluaties over de voortgang.

Naast bovengenoemde inhoudelijke toegevoegde waarde, zien we ook een praktische meerwaarde. De CR vertegenwoordigt de leden en heeft de kennis en tijd om diepgaander met het Bestuur te sparren dan tijdens de ALV's mogelijk is.

Focusgebieden binnen CR

Om de werkbelasting beter te verdelen, hebben we binnen de CR een aantal focusgebieden benoemt:

- Harry op 't Ende (voorzitter, focus op Missie en Visie)
- Bas de Zwart (secretaris, focus op Financiën en Jaarstukken)
- Adèle Reiss (focus op Burgerparticipatie en lokale initiatieven)
- Lianda Sjerps-Koomen (focus op Beleid, Regionale Energiestrategieën en Kennisinstituten)
- Henk Doorenspleet (focus op Participatiemodellen, Financiën en Jaarstukken)

Samenstelling CR

De CR heeft in 2019 een aantal wijzigingen ondergaan. Jos Waagmeester is afgetreden als voorzitter en heeft de CR verlaten na drie jaar trouwe dienst. Wij danken Jos voor zijn inzet. Harry op 't Ende was al lid van de CR en is aangetreden als voorzitter. Lianda Sjerps-Koomen heeft in 2019

aangegeven na drie jaren ook de CR te willen verlaten. De CR is daarna op zoek gegaan naar nieuwe leden en heeft twee mensen bereid gevonden toe te treden: Albert Ploeg en Jasper van Alten.

De ALV heeft in het verleden, op verzoek van de toenmalige CR, besloten dat de CR uit zes leden dient te bestaan. Voor de toekomst heeft de CR behoefte aan de flexibiliteit om met minimaal vijf leden te kunnen werken.

Ambitie voor 2020

De CR wil – samen met het Bestuur – vanaf 2020 nadrukkelijker bezig zijn met de vertaling van onze Missie in realistische jaarplannen en concrete resultaten. Op die manier dienen we het belang van de leden van deA, zijn we meer toekomstgericht bezig, kunnen we onze inhoudelijke expertise beter inbrengen en kunnen we de (financiële) resultaten goed toetsen aan de ambities.

8.2 Accountantsverklaringen en Financiële rapportage

De detail jaarrekeningen van Coöperatie deA U.A. en Energiebedrijf deA (Apeldoorn) B.V. zijn samengesteld door onze accountant AACC.

In de jaarrekeningen zijn in detail de cijfers te raadplegen van de financiële rapportages en tevens de toelichting van de accountant op de cijfers en de wijze van samenstelling. Ook omvatten deze documenten de formele accountantsverklaringen.

In het document voor Coöperatie deA is tevens de geconsolideerde jaarrekening opgenomen.

Van de cijfers is ook een geconsolideerde financiële rapportage gemaakt in Excel in het bestand “deA Balans, V+W, Jaar 2019 - Begr.2020 -v.2020.03.08 Rapport.pdf”.

Deze rapportage komt overeen met ons financiële administratiesysteem Unit4 Multivers en met de jaarrekeningen van de accountant.

In het rapport is tevens de aangepaste begroting voor 2020 opgenomen.

De financiële rapportage en de jaarrekeningen zijn te raadplegen op de site van deA via de link die is verstrekt bij de uitnodiging voor de ALV.